Hukuk Bölümü 2010/211 E., 2011/24 K.

"İçtihat Metni"

Davacı : İ. U.

Vekili : Av. M. S. A.

Davalı : İçişleri Bakanlığı

Vekili : Av. G. B.

O L A Y : Davacı vekilince dava dilekçesinde, 5 Eylül 2007 tarihinde davalı tarafa ait aracın Foça - Yeni Foça karayolu üzerinde devrilmesi sonucu davacı J. Bçvş. İ. U. da dahil olmak üzere birden fazla kişinin ağır yaralandığı, davacının kaza sırasında araçta yolcu konumunda bulunduğu, davacının kaza nedeniyle geçirdiği ağır yaralanmanın ardından iki yıla yakın süre tedavisinin devam ettiği, kazadan önceki mesleğine yeniden başlamışsa da halen devam eden ve kalıcı nitelikte olduğu için devam edecek olan iş gücü kaybı nedeniyle ağır fiziksel efor ve yoğun dikkat gerektiren askerlik mesleğini kazadan önceki haline göre çok daha fazla efor sarf ederek yapmak zorunda kalacağı, davalı tarafın, davacının kaza sırasında içinde bulunduğu aracın sahibi ve 2918 sayılı Yasa uyarınca aracın işleteni konumunda olduğundan, davacının uğradığı tüm maddi ve manevi zararları tazminle yükümlü bulunduğu, davalının tam kusuruna dayanılmamış olup, her türlü denkleştirme sebeplerinin dikkate alındığı, davada kusur dereceleri ve sorumluluk sebepleri ne olursa olsun mevcut ve muhtemel tüm zincirleme sorumlular yönünden müteselsil sorumluluk hükümlerine dayanıldığı ileri sürülerek fazlaya dair talep ve dava hakları saklı kalmak kaydıyla, davacı İ. U. için 500 TL maddi tazminat ve 30.000 TL manevi tazminat olmak üzere toplam 30.500 TL maddi ve manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı vekili birinci savunma dilekçesinde, görev itirazında bulunmuştur.

ANKARA 7. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 6.4.2010 gün ve E:2009/444 sayı ile, davalının görev itirazının karayolunda askeri aracın devrilmesi ile ilgili meydana gelen kazada yaralanan kişilerin tazminat davalarının K.T.K. hükümleri çerçevesinde bu tür davaların adli yargıda görülmesi nedeniyle davalı vekilinin yargı yolu itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı vekilince süresi içinde verilen dilekçe ile, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası örneği ile birlikte AYİM Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

ASKERİ YÜKSEK İDARE MAHKEMESİ BAŞSAVCISI; Davacı vekili tarafından, Ankara 7'nci Asliye Hukuk Mahkemesi'nde kayda geçen 14.12.2009 tarihli dava dilekçesi ile; müvekkili J. Bçvş. İ. U.'nın, 5.9.2007 tarihinde 735652 plakalı askeri araçla Foça-Yenifoça karayolu üzerinde seyir halinde bulunduğu sırada, askeri aracın devrilmesi sonucu ağır yaralandığını; tedavisinin iki yıla yakın bir süre devam ettiğini; yaralanmanın sonucunda, müvekkilinde kalıcı bir sakatlık oluştuğunu ve iş güç kaybına maruz kaldığını; bu surette uğradığı zararlarının karşılığı olmak üzere 500 TL maddi, 30.000 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açtığı davada; davalı Kurumca davaya bakmaya Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin görevli olduğu gerekçesiyle itirazda bulunulduğu; Ankara 7'nci Asliye Hukuk Hakimliği'nin 6.4.2010 tarihli kararı ile görevlilik kararı verilerek bu itirazın reddedildiği; bahse konu görevlilik kararına davalı Kurumca 9.4.2010 tarihli dilekçe ile itiraz edilmesi üzerine; Ankara 7'nci Asliye Hukuk Hakimliği'nin 21.5.2010 tarihli yazısıyla, evrakın, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi Kanunu'nun 10, 12 ve 13'üncü maddeleri uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması konusunda yetkili başsavcılık olan AYİM Başsavcılığı'na gönderildiğinin anlaşıldığı, 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu'nun 20'nci maddesinde, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin görevlerinin hükme bağlandığı, anılan hükme göre Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nce "Askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile; asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların ilk ve son derece mahkemesi olarak yargı denetimi yapar" denildiği, asker kişinin tanımının yapıldığı aynı hükmün 2'nci fıkrasında ise, "Bu kanunun uygulanmasında asker kişiden maksat; Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bulunan veya hizmetten ayrılmış olan subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci, uzman çavuş, uzman jandarma çavuş, erbaş ve erler ile sivil memurlardır" hükmünü taşıdığı, 1602 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin ilk fıkrasına göre, "20 nci maddede belirtilen kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden dolayı; yetki, sebep, şekil, konu, maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından bahisle menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılacak iptal davaları, aynı idari işlem ve eylemlerin haklarını ihlal etmesi halinde açılacak tam yargı davaları, doğrudan doğruya ve kesin olarak Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde çözümlenir ve karar bağlanır" denildiği, Anayasa'nın, "Askeri Yüksek İdare Mahkemesi" başlıklı 157'nci maddesinde yer alan göreve ilişkin hükümlerini yukarıda açıklandığı gibi benzer bir biçimde tekrarlayan Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu'nun 20'nci ve 21'inci maddelerine göre, uyuşmazlık konusunun askeri idari yargı yerinde görülebilmesi için iki koşulun bir arada gerçekleşmesi gerektiği, davacının 1602 sayılı AYİM Kanunu'nun 20'nci maddesi 2'nci fıkrası gereğince asker kişi sayıldığı, bu nedenle dava konusunun asker kişiyi ilgilendirdiği, diğer koşulun ise davaya konu idari işlemin veya eylemin "askeri hizmete ilişkin" olması koşulu olduğu, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin birçok kararında belirtildiği üzere idari işlemin veya eylemin, görevli yargı yerinin tespiti yönünden "askeri hizmete ilişkin" olup olmadığının saptanabilmesi için işlemin veya eylemin konusuna bakılması gerektiği, eğer idari işlem veya eylem askeri gereklere, askeri usul ve yönteme ve askeri hizmete göre tesis edilmiş ise bu işlemin askeri hizmete ilişkin bulunduğunun kabul edilmesi gerektiği, daha açık bir ifadeyle, askeri hizmete ilişkin idari işlemler ya da eylemlerin, idarece bir asker kişinin askeri yeterlik ve yetenekleri, tutum ve davranışları, askeri geçmişi, asker kişi olmaktan kaynaklanan hak ve ödevleri, askerlik hizmetinin amacı, askeri görev yerlerinin özellikleri, askeri kural, gerek ve gelenekler göz önünde tutularak değerlendirilmesi sonucunda tesis edilen işlem ya da eylemler olduğu, tüm bu hususlar nazara alındığında, dava konusu eylemin askeri hizmete ilişkin olup olmadığı irdelendiğinde; davacının, önceden belirlenen ve onaylanan eğitim programları çerçevesinde, 2007 genel atamaları ile Foça Jandarma Komanda Eğitim Komutanlığı görevine atanan ve birliğe yeni katılan personelin oryantasyon eğitimi ile ilgili görevlendirme sonrasında, 5.9.2007 tarihinde saat 12.35 sularında 735652 plakalı askeri araçla Jandarma Komando Okul K.lığı'na dönüş sırasında, Foça-Yenifoça karayolu üzerinde seyir halinde bulunduğu sırada, askeri aracın devrilmesi sonucu yaralandığı; olayda, askeri araç şoförünün dikkatsizliği nedeniyle meydana gelen kazada idarenin hizmet kusuru içerisinde bulunduğunun anlaşıldığı, ancak, tazminatın konusunu oluşturan zararın kamu idaresine ait bir motorlu aracın karayolu üzerinde işletilmesi sırasında meydana gelmiş olması nedeniyle, görevli yargı yerinin belirlenebilmesi için konuya ilişkin özel düzenleme içeren 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu hükümlerinin gözden geçirilmesi gerektiği, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 106'ncı maddesinin, "Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine ve belediyelere, kamu iktisadi teşebbüslerine ve kamu kuruluşlarına ait motorlu araçların sebep oldukları zararlardan dolayı, bu Kanunun işletenin hukuki sorumluluğuna ilişkin hükümleri uygulanır" hükmünü; aynı kanunun 90'ıncı maddesinin, "Maddi tazminatın biçimi ve kapsamı ile manevi tazminat konularında Borçlar Kanununun haksız fiillere ilişkin hükümleri uygulanır" hükmünü taşıdığı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 85'inci maddesinde; işleten ve araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibinin hukuki sorumluluğu; 86'nci maddesinde ise; işletenin veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibinin, sorumluluktan kurtulması veya sorumluluğun azaltılması hususlarının düzenlenmiş bulunduğu, sözü edilen Yasa hükümlerinde, açıkça göreve ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği, esasen 85'inci maddedeki işletenin hukuki sorumluluğunun zarar gören üçüncü kişiler bakımından ele

alınmış olması karşısında, işleten veya teşebbüs sahibi ile hizmet ilişkisi içinde bulunan araç sürücüsü veya diğer görevlilerin uğradıkları zararlardan dolayı hukuki sorumluluğun genel hükümlere tabi olmasının doğal olduğu, belirtilen hükümler çerçevesinde, kamu kurumuna ait motorlu aracın kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla işletilmesi sırasında bir kamu görevlisinin yaralanması ya da ölmesi nedeniyle uğranılan zararlardan dolayı, idarenin hizmet kusuru ya da objektif sorumluluk esasları çerçevesinde sorumlu olup olmadığının yargısal denetiminin, idari eylemden doğan zararların giderilmesi için açılacak bir tam yargı davası kapsamında idari yargı yerlerince yapılacağı, olayda, askeri bir hizmetin yerine getirilmesi sırasında bu hizmet için tahsis edilen aracın, trafik kazası yapmasına bağlı olarak, araçtaki görevli davacı personelin yaralanması dolayısıyla uğranılan zararların tazmin edilmesi istenildiğine göre; zararın askeri kural ve talimatlar çerçevesinde yürütülen bir hizmet sırasında doğması ve asker kişinin bedeninde oluşması karşısında, davada idari eylemin "askeri hizmete ilişkin bulunması" ve "asker kişiyi ilgilendirmesi" koşullarının birlikte gerçekleştiği anlaşıldığından, uyuşmazlığa konu edilen davanın görüm ve çözümünde askeri idari yargı yerinin görevli bulunduğu, yapılan bu açıklamalara göre dava konusu olayda Anayasa'nın 157'nci ve 1602 sayılı AYİM Kanunu'nun 20'nci maddesinde öngörülen idari eylemin "askeri kişiyi ilgilendirmesi" ve "askeri hizmete ilişkin bulunması" koşulları birlikte gerçekleştiğinden, davanın görüm ve çözümünde Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin görevli olduğu sonucuna ulaşıldığı, (Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, benzer konulardaki 24.6.2002 gün ve 2002/36 Esas, 2002/28 Karar numaralı; 3.4.2001 gün ve 2000/20 Esas, 2000/47 Karar numaralı; 2.2.2009 gün ve 2008/84 Esas, 2009/10 Karar numaralı kararlarının da bu yönde olduğu), yukarıda açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Kanun'un 10, 12 ve 13'üncü maddeleri gereği görev uyuşmazlığının halli için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine; Ankara 7'nci Asliye Hukuk Hakimliği'nin davada "adli yargının görevli olduğu" yönündeki 6.4.2010 tarihli görevlilik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'ndan yazılı düşüncesi istenilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI; Davacı İ. U. vekili tarafından davalı İçişleri Bakanlığı aleyhine Ankara 7. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan 2009/444 Esas sayılı tazminat davasında, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcılığı tarafından 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması nedeniyle gönderilen 2010/211 Esas sayılı dosyanın incelendiği, 05 Eylül 2007 tarihinde J. Bçvş. olan davacının da içinde bulunduğu 735652 plakalı aracın, 4. Jandarma Tugay Komando Komutanlığı emrine yeni katılan personele oryantasyon eğitiminin icrası kapsamında tatbikat arazisinin tanıtımı esnasında İzmir İli, Foça İlçesi, Yenifoça Beldesi, Kızıldağ ile Görmek Tepe arasında bulunan stabilize yolda şarampole yuvarlanması sonucu meydana gelen kazada davacının ağır yaralanması sonucunda oluşan iş gücü kaybı nedeniyle uğranılan maddi ve manevi zararın olay tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte tazmini talebiyle Ankara 7. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan davada davalı idare tarafından görev itirazında bulunulması üzerine olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığının anlaşıldığı, Anayasa'nın 125/son madde ve fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü bulunduğunun kurala bağlandığı; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gereğince idari eylem ve işlemlerden dolayı zarara uğrayanlar tarafından açılan tam yargı davalarının idari dava türleri arasında sayıldığı, buna karşın, dava konusu zararın, kamu idaresine ait aracın karayolu üzerinde işletilmesi sırasında meydana gelmiş olması nedeniyle, görevli yargı yerinin belirlenebilmesi için konuya ilişkin özel düzenleme içeren Karayolları Trafik Yasası hükümlerinin gözden geçirilmesi gerektiği, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 85. maddesinin değişik birinci fıkrasında, "Bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa, motorlu aracın bir teşebbüsün unvanı veya işletme adı altında veya bu teşebbüs tarafından kesilen biletle işletilmesi halinde, motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibi, doğan zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar" hükmünün, değişik beşinci fıkrasında, "İşleten ve araç işleticisi teşebbüsün sahibi, aracın sürücüsünün veya aracın kullanılmasına yardımcı kişilerin kusurundan kendi kusuru gibi sorumludur" hükmünün yer aldığı; 106 maddesinde ise, "Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine ve belediyelere, kamu iktisadi teşebbüslerine ve kamu kuruluşlarına ait motorlu araçların sebep oldukları zararlardan dolayı, bu Kanunun işletenin hukuki sorumluluğuna ilişkin hükümleri uygulanır" hükmüne yer verildiği, anılan 85. maddeden, işleten ve teşebbüs sahibinin, bir motorlu aracın işletilmesinden ve bu arada aracın sürücüsünün ve işletme yardımcılarının eylem ve davranışlarından dolayı üçüncü kişilerin uğradıkları zararlardan, kusurlu olup olmamalarına bakılmaksızın "tehlike esası"na göre sorumlu tutuldukları; 106 madde ile de, maddede sayılan kamu kurum ve kuruluşlarının işleten gibi aynı hukuki sorumluluğa tabi kılındığının anlaşıldığı, sözü edilen Yasa hükümlerinde, açıkça göreve ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği gibi, esasen 85. maddedeki işletenin hukuki sorumluluğunun zarar gören üçüncü kişiler bakımından ele alınmış olması karşısında, işleten veya teşebbüs sahibi ile hizmet ilişkisi içinde bulunan araç sürücüsü veya diğer görevlilerin uğradıkları zararlardan dolayı hukuki sorumluluğun genel hükümlere tabi olmasının doğal olduğu, nitekim, Karayolları Trafik Kanunu'nun hukuki sorumluluğa ilişkin diğer hükümlerinde, 85. madde kapsamı dışında kalan hallerde genel hükümlerin uygulanacağına işaret edildiği, belirtilen duruma göre, kamu kurumuna ait motorlu aracın kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla işletilmesi sırasında bir kamu görevlisinin yaralanması ya da ölmesi nedeniyle uğranılan zararlardan dolayı, idarenin hizmet kusuru ya da objektif sorumluluk esasları çerçevesinde sorumlu olup olmadığının yargısal denetiminin, idari eylemden doğan zararların giderilmesi için açılacak bir tam yargı davası kapsamında idari yargı yerlerince yapılacağı, davada, yargı yerlerinden hangisinin görevli olduğu hususuna gelince: Anayasa'nın 157. maddesinde, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile, asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların yargı denetimini yapan ilk ve son derece mahkemesi olduğu, ancak askerlik yükümlülüğünden doğan uyuşmazlıklarda ilgilinin asker kişi olması şartının aranmayacağının belirtildiği; 1602 sayılı Yasa'nın 20. maddesinde de aynı hükmün yer aldığı, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin bir davaya bakabilmesi için dava konusu idari işlem ya da eylemin "asker kişiyi ilgilendirmesi" ve "askeri hizmete ilişkin bulunması" koşullarının birlikte gerçekleşmesi gerektiği, 1602 sayılı Yasa'nın değişik 20. maddesinde, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bulunan veya hizmetten ayrılmış olan subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci, uzman çavuş, uzman jandarma çavuş, erbaş ve erler ile sivil memurların asker kişi sayıldığı, eylemin "askeri hizmete ilişkin bulunması", eylemin kanun ve nizamların Türk Silahlı Kuvvetlerine tanıdığı yetki ve görevlerin yerine getirilmesi amacına yönelik olması anlamını taşıdığı, askeri nitelikteki idari eylemi de, askeri kural ve gerekler çerçevesinde yürütülen askeri hizmet sırasındaki bir hareket, tutum veya meydana gelen ya da getirilen bir olay olarak tanımlamanın olanaklı olduğu, idari eylemin "asker kişiyi ilgilendirmesi" için, eylemin bir asker kişiye yönelmesi, zarar verici etkilerini bir asker kişinin beden bütünlüğü veya malvarlığı sahasında meydana getirmiş olması gerektiği, olayda, aracın tahsis edildiği hizmetin yürütülmesi sırasında araç içinde görevli bulunan askerin yaralanması dolayısıyla uğranılan zararların idarece tazmin edilmesi istenildiğine göre, zararın askeri kural ve talimatlar çerçevesinde yürütülen bir hizmet sırasında doğması ve asker kişinin bedeninde oluşması karşısında, davada idari eylemin "askeri hizmete ilişkin bulunması" ve "asker kişiyi ilgilendirmesi" koşullarının birlikte gerçekleştiği anlaşıldığından, uyuşmazlığa konu edilen davanın görüm ve çözümünde Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin görevli bulunduğu, bu nedenle; Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcılığı'nın 2247 sayılı Yasa'nın 10. maddesi gereğince yapmış olduğu başvurunun kabulü ile Ankara 7. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2009/444 Esas sayılı görevlilik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerektiği yolunda yazılı düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mahmut BİLGEN, Erdoğan BUYURGAN, Sıddık Yıldız, Ayper GÖKTUNA, Muhittin KARATOPRAK ve Sedat ÇELENLİOĞLU'nun katılımlarıyla yapılan 7.2.2011 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME :Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; davalı vekilinin, anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine AYİM Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile AYİM Savcısı Hakan Ali TURGUT'un davada askeri idari yargının görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, İzmir İli, Foça İlçesi, Yenifoça Beldesi, Kızıldağ ile Görmek Tepe arasında bulunan stabilize yolda, 5 Eylül 2007 günü 4. Jandarma Komando Tugay Komutanlığı emrine yeni katılan personele eğitim arazisinin tanıtımı esnasında, yolcu olarak içinde bulunduğu aracın şarampole yuvarlanması sonucu yaralanan davacı tarafından, maddi ve manevi tazminatın yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun, trafik kazalarına ilişkin yedinci kısmını izleyen hukuki sorumluluk ve sigorta hakkındaki sekizinci kısmının, "İşleten ve Araç İşleticisinin Bağlı Olduğu Teşebbüs Sahibinin Hukuki Sorumluluğu" başlıklı birinci bölümünde aynı başlıkla yer alan 85. maddesinin değişik birinci fıkrası, "Bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa, motorlu aracın bir teşebbüsün unvanı veya işletme adı altında veya bu teşebbüs tarafından kesilen biletle işletilmesi halinde, motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibi, doğan zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar" ve değişik beşinci fıkrası, "İşleten ve araç işleticisi teşebbüsün sahibi, aracın sürücüsünün veya aracın kullanılmasına yardımcı kişilerin kusurundan kendi kusuru gibi sorumludur" hükümlerini taşımakta; aynı kısmın "Özel Durumlar" başlıklı üçüncü bölümünde Devlete ve kamu kuruluşlarına ait araçların durumunu düzenleyen değişik 106. maddesinde, "Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine ve belediyelere, kamu iktisadi teşebbüslerine ve kamu kuruluşlarına ait motorlu araçların sebep oldukları zararlardan dolayı, bu Kanunun işletenin hukuki sorumluluğuna ilişkin hükümleri uygulanır" hükmüne yer verilmektedir.

Öte yandan; "Görevli ve Yetkili Mahkeme" başlığını taşıyan 110. maddesinde(Değişik: 11/1/2011-6099/14 md.), "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir" ve Geçici 21. maddesinde(Ek: 11/1/2011-6099/15 md.) ise, "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir. 6099 sayılı Kanun hükümleri 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde 6099 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikle, işleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davalarının, adli yargıda görüleceği, zarar görenin kamu görevlisi olmasının, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemeyeceğinin açıkça belirtilmiş olması karşısında, uyuşmazlığa konu edilen davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcısı'nca yapılan başvurunun reddi gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcısı'nca yapılan BAŞVURUNUN REDDİNE, 7.2.2011 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.